N°. 210. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 20 's jaars; die van de Courant alleen f 20, van die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelregten en briefporten.

DINGSDAG 6 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 83.) *BESLUIT van den 30sten Augustus 1853, houdende bepaling van den uiterlijken vorm der uit te geven Muntbiljetten, en van maatregelen omtrent de uitgifte.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 90) tot uitgifte van muntbiljetten;

Willende voorzien in de uitvoering van art. 2 der genoemde wet;

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien, van den 27sten Augustus 1853, n°. 123 G;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De muntbiljetten, ingevolge art. 2 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 90) uit te geven, zijn van den volgenden inhoud:

» Wettig betaalmiddel » Koningrijk der Nederlanden

» MUNT-BILJET

» Groot { tien / vijftig / honderd } Gulden.

» N°. [redacted]

» Elken werkdag verwisselbaar in zilver bij de Nederlandsche Bank, » als Agent van 's Rijks schatkist, ingevolge de wet van 26 April » 1852, *Staatsblad* n°. 90.

» Gezien bij de » 's Gravenhage, den
» Nederlandsche
» Bank. » Geregistreerd » *De Minister van Finantien.*"

Deze inhoud wordt omgeven van eenen gegraveerden kunstrand, waarin onder anderen voorkomt:

bovenaan: het Rijks-wapen;

onderaan: de geheele inhoud van art. 10 der wet;

[illegible] voet, de waarde van het muntbiljet in cijfers;

ter regter zijde, bovenaan: eene herhaling van het *nommer* in den tekst vermeld, en aan den voet nogmaals de waarde van het muntbiljet in cijfers.

De muntbiljetten worden aan de achterzijde voorzien van den inverso-druk van den kunstrand en van eenen overdruk, houdende het Rijks-wapen, omringd van eenen eiken- en eenen Oranjetak, onder het wapen met elkander vereenigd.

Deze overdruk is:

blaauw, voor de stukken van . . . . f 10
rood, voor die van 50
en *bruin*, voor die van 100

De muntbiljetten worden gedrukt op daartoe expresselijk vervaardigd papier van tien bij zestien Nederlandsche duimen. Zij voeren tot watermerk het woord *Muntbiljet* en bovendien aanwijzing van de waarde van ieder stuk. Zij worden voorzien van den stempel der handteekening van Onzen Minister van Finantien. Daarenboven worden zij geregistreerd en onderteekend door de personen, daartoe door Onzen Minister van Finantien aan te wijzen, en voorts, overeenkomstig art. 5 der wet, ten kantore van de Nederlandsche Bank voor *gezien* geteekend, ten bewijze, dat het Fonds tot verzekering van de verzilvering der rentelooze schuld, overeenkomstig de bepalingen van artt. 3, 4 en 5 der wet, behoorlijk is daargesteld.

Art. 2. Het bij art. 1 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 90) toegestaan bedrag van *tien millioen gulden* wordt geheel daargesteld.

De indeeling in muntbiljetten van *tien*, *vijftig* en *honderd gulden* wordt, naar mate der behoefte, door Onzen Minister van Finantien geregeld.

Art. 3. Onze Minister van Finantien zal het toezigt over de vervaardiging van het papier, het drukwerk, het nommeren, registreren en teekenen der muntbiljetten opdragen aan den Staatsraad, Agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam, en de vereischte bepalingen en voorschriften tot zekerheid en contrôle daaromtrent vaststellen.

Onze Minister van Finantien is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift aan de Algemeene Rekenkamer zal worden gegeven tot narigt.

's Gravenhage, den 30sten Augustus 1853.

W I L L E M.

De Minister van Finantien,
VAN DOORN.

Uitgegeven den *vijfden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

(Staatsblad n°. 82.) *WET van den 31sten Augustus 1853, tot verlenging van den termijn bij art. 293 der Gemeentewet gesteld.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de termijn, waarvoor, krachtens art. 293 der wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 85), de werking der artt. 4—39, 131 en 132 dier wet in gemeenten, welke geene vijf en twintig kiezers voor den Raad tellen, voorloopig is geschorst, den 29sten Junij dezes jaars is verstreken;

dat eene verlenging van dien termijn door de omstandigheden wordt gevorderd,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De termijn, gesteld bij art. 293 der wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 85), wordt verlengd met één jaar.

Art. 2. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Augustus 1853.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Uitgegeven den *vierden* September 1853.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

Bij besluit van den 30sten Augustus jl., n°. 52, heeft Zijne Majesteit goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Oostwedde, onder de classis van Winschoten, op *W. Pollen*, predikant te Hattem.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Men weet dat de Porte de door de Weener conferentie ontworpen nota aan deze teruggezonden heeft met eene aanwijzing der bezwaren die zij in de bewoordingen van het stuk vond, en van de veranderingen die zij daarin verlangde. » De eerste vraag was nu — zegt de Londensche *Times* — of de veranderingen door de conferentie konden worden aangenomen. Hoewel wij gelooven dat de staatsmannen die te Weenen en elders in deze onderhandeling werkzaam zijn, betreuren dat de Porte noodig geacht heeft om geene andere reden de afdoening der zaak te vertragen, zijn echter door de conferentie en door al de daarin vertegenwoordigde hoven de Turksche wijzigingen zonder aarzelen aangenomen en naar St. Petersburg gezonden, met last aan hunne aldaar gevestigde gezanten om ze in hunne gedachtenwisselingen met het Russische gouvernement ten sterkste te ondersteunen. Alsoo heeft de nota zoo als zij door de Turksche ministers gewijzigd is, de eenparige goedkeuring van Europa ontvangen; en hoewel wij twijfelen of het niet onstaatkundig was eenige de minste verandering te verlangen, hebben wij geene bedenking tegen de veranderingen zelve, behalve dat zij bezwaarlijk verdienen dat er zoo veel gewigt aan gehecht wordt.

» Men heeft gewaagd van verdere voorwaarden door de Porte aan de aanneming der gewijzigde nota verbonden; maar deze zijn niet in denzelfden stelligen vorm te berde gebragt. Zij betreffen de ontruiming der Donau-vorstendommen, die steeds is beschouwd als de volstrekte voorwaarde van elke beslechting van het geschil, en strekken om van de conferentie voor het vervolg waarborgen te bekomen tegen de herhaling van zulke geschillen. Op de ontvangst van een bevestigend antwoord uit St. Petersburg, hetwelk over omstreeks eene week mag verwacht worden, zal waarschijnlijk de Turksche gezant die de diplomatieke betrekking tusschen Rusland en de Porte weder aanknoopen moet, over Weenen naar St. Petersburg vertrekken; en het is te hopen dat de ontruiming der Vorstendommen inmiddels plaats grijpt.

» Er is iets dat bovenal den Keizer Nicolaas en de andere Europesche mogendheden moet bewegen tot spoedige aanneming van de eenige nog mogelijke schikking: te weten dat te Konstantinopel eene magtige en gevaarlijke oorlogspartij bestaat. De tijding dat de gewijzigde nota door Rusland was verworpen, zou met woeste vreugdekreten worden ontvangen door het Turksche leger; door de Mohammedaansche schriftgeleerden die den Divan schier overstelpten met hunne dweepzieke aan-

klagten tegen de Christenen, hetzij vijanden of bondgenooten; en door de mededingers en vijanden van het tegenwoordige Turksche ministerie, die waarschijnlijk geheel andere personen in den raad des Sultans zouden brengen. Moet het thans levende menschengeslacht getuige zijn van de slooping van het Turksche rijk of van den laatsten wanhopigen strijd voor het bestaan eener Mohammedaansche mogendheid in Europa, die gebeurtenis zou dan op handen zijn. Doch er is meer nog dan de inwendige elementen van beroering, gelegen in den dweependen godsdienstijver en den gekwetsten trots van een zinkenden menschenstam: de Turken worden aangehitst door geheele scharen renegaten en uitgewekenen, wier hoofddoel is Europa wederom in brand te zetten. De tegenwoordige groot-vezier en Redschid-Pacha, de Turksche minister van buitenlandsche zaken, hebben met den krachtigen en oordeelkundigen bijstand hunner bondgenooten tot nog toe het hoofd geboden aan hunne tegenstanders; maar verder te gaan dan de inwilligingen die de gewijzigde nota inhoudt, verklaarden zij onmogelijk voor hen te zijn.

» Alzoo moet de vraag van vrede of oorlog thans door Rusland onherroepelijk beslist worden. Het zou eene schande zijn voor onze eeuw, indien Europa in oorlog kwam wegens eene woordenzifterij."

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt van den 26sten Augustus gemeld dat de stad Thebe den 18den dier maand door eene aardbeving zwaar geteisterd en voor een groot deel in puin gelegd is. Het berigt behelst geene andere bijzonderheden dan dat elf menschen daarbij omgekomen en elf gewond zijn; dat de inwoners thans onder den blooten hemel waren gelegerd en vooral ook aan drinkwater gebrek leden, daar al de bronnen van het anders zoo waterrijke Thebe ten gevolge der aardbeving verstopt waren. Deze had zich ook in den omtrek zwaar doen gevoelen en 17 dorpen onbewoonbaar gemaakt; zelfs tot de stad Chalkis had de schok zich uitgestrekt en aldaar eenige huizen doen instorten.

ITALIE.

Het Oostenrijksche bewind in Lombardije heeft de onverwijlde heffing gelast van ruim zestien opcenten op de directe belastingen (te weten de grondbelasting, het patentregt en de belasting op het inkomen), zullende de opbrengst dezer buitengewone heffing strekken tot aanvulling van het tekort in de openbare geldmiddelen over het afgeloopen dienstjaar, hetwelk vooral ten gevolge van de woelingen der revolutionaire partij een nadeelig slot opleverde.

— De *Austria*, een Weener blad welks redactie met het Oostenrijksche ministerie voor handelszaken in betrekking staat, berigt dat dit ministerie last heeft gegeven tot het aanleggen van eenen spoorweg van Verona over Trient tot Botzen, welke met Mei 1857 voltooid moet zijn, terwijl gelijktijdig de verbetering der rivier de Etsch bij Marco, Nomi en Centa ondernomen wordt.

SPANJE.

Het Spaansche regeringsblad van den 29sten Augustus behelst de volgende aanschrijving van den minister van binnenlandsche zaken aan de gouverneurs der provincien (waarvan reeds in een vorig nommer van dit blad gewaagd is):

» De vijanden der rust van Spanje op onzen edelen bodem geen werktuigen vindende die zich wilden laten gebruiken om dag op dag de wetten der openbare welvoegelijkheid te schenden, en te honen hetgeen hier, als met godsdienstig ontzag wordt vereerd, hebben buiten 's lands pennen gezocht die zich tot uitvoering hunner strafschuldige plannen leenden.

» Sedert eenigen tijd ziet men hier met verontwaardiging de artikelen van een Engelsch dagblad genaamd de *Times*, welks snood en schandelijk opzet schijnt te zijn de voorwerpen van de warmste toegenegenheid der Spanjaarden stelselmatig te honen en te verguizen. Zulk eene ergernis kan niet langer geduld worden; zij wordt door het gevoel van nationale waardigheid met verontwaardiging, en door 's lands gehechtheid aan de monarchie met afgrijzen gewraakt; de vrijheid zelve schaamt zich desweges als over een stuitend schouwspel waardoor blaam en verdenking op hare schoone zaak valt.

» Onverwijld moet een middel tegen dat euvel worden te werk gesteld, en wel op eene openbare en plegtige wijze, ten einde ook nu weder te doen blijken hoe levendig in Spanje het gevoel is van de gekwetste volkseer: dat is een dure pligt die op het staatsgezag ligt, eene bevrediging ook van eene groote en edele aandrift, zonder welke de eerbied voor de gevestigde overheden, de rust en bestendigheid in de burgermaatschappij onmogelijk zouden zijn.

» Hierom verbiedt de Koningin het invoeren, lezen en verspreiden in Spanje en de Spaansche kolonien van de *Times*, zullende deze maatregel worden uitgebreid tot elk ander buitenlandsch dagblad of geschrift, hetwelk in eene zoo erge mate mogt te kort doen aan de achting die verschuldigd is aan de verheven voorwerpen van den eerbied onzer bij uitstek Katholijke en monarchaalgezinde natie, welke zij sedert eeuwen vereert uit onderdanigheid aan de wet, uit dankbaarheid, uit instinct en zelfs uit eene ridderlijke gezindheid die aan den Spaanschen volksstam eigen en hem waardig is."

De Londensche *Times* gevoelt zich door dit verbod, als eene eervolle onderscheiding, zeer gevleid; het is, zegt het blad, eene hulde door de Madridsche hofpartij gebragt aan de waarheid zijner aanmerkingen, die evenwel nog slechts eene zwakke uitdrukking waren van de onder het Engelsche publiek heerschende denkwijze. De *Times* schrijft echter den maatregel vooral toe aan zijne pogingen om de Engelsche kapitalisten te waarschuwen tegen deelneming in de Spaansche spoorwegondernemingen, en vermoedt dat het Spaansche gouvernement de tegenwerking zijner speculatien veel minder vergeven kan, dan aanmerkingen die het van onmenschelijke en eerlooze handelingen beschuldigen.

— Het Parijsche blad de *Patrie*, een onderhandsch orgaan van het Fransche gouvernement, berigt het volgende:

» De tijdingen uit Havannah van den 25sten Julij houden in, dat er, hoewel het land uiterlijk rustig was, eene vrij algemeene ongerustheid heerschte. De tolbeambten hadden pakken drukwerk aangehaald, die binnengesloken werden en geschriften bevatteden welke de strekking hadden om zekere klassen der bevolking en met name de negerslaven tot oproer aan te zetten.

» Het Spaansche gouvernement ging met gematigdheid maar met vaste hand te werk; en de genadebewijzen onlangs nog door de Koningin verleend aan personen die veroordeeld waren geworden wegens deelneming aan zamenzweringen, hadden een uitstekend goeden indruk gemaakt, te meer daar te gelijker tijd maatregelen genomen werden tot verbetering van het lot der zwarten, welke maatregelen door het publiek algemeen werden toegejuicht."

FRANKRIJK.

De commissie der rekenkamer, die bij het slot van elk dienstjaar het dagboek en het grootboek der algemeene comptabiliteit van 's rijks finantien moet afsluiten en zich van derzelver overeenstemming met de rekeningen van elk ministerie en in het algemeen van de inachtneming der voor het geldelijk beheer voorgeschreven regelen moet verzekeren, heeft thans een rapport over de dienstjaren 1851 en 1852 uitgebragt. De ministeriele Parijsche bladen wijzen op dit stuk als een bewijs dat de waarborgen voor eene goede besteding van 's lands gelden niet, gelijk sommigen vreesden, zijn verminderd sedert de wetgevende kamers niet langer over elken post der begrooting van staatsuitgaven stemmen maar het totaal der voor een ministerie aangevraagde gelden in eens bewilligen of weigeren, ten gevolge waarvan alle onder hetzelfde ministerie behoorende posten door onderlinge overschrijving kunnen worden verhoogd. Daarentegen doen die bladen opmerken dat meer spoed en voortvarendheid in het finantieel beheer komt sedert de werking des gouvernements niet langer door parlementaire belemmeringen wordt vertraagd.

Uit dat verslag blijkt ook dat een aanmerkelijk aantal staatsschuldbrieven, die tijdens de conversie der 5 percents staatsschuld niet ter aflossing zijn aangeboden, thans nog niet tegen nieuwe inschrijvingen van $4\frac{1}{2}$ percents zijn verwisseld. Deze bedragen te zamen ruim twee millioen renten.

Een aanmerkelijk gedeelte althans van deze inschrijvingen zal, naar men meent, te loor gegaan zijn of wegens andere redenen nimmer ter verwisseling worden aangeboden. Dit zal eene nieuwe bate zijn die de conversie aan de schatkist oplevert.

— De algemeene raad van het departement van de Herault heeft eenparig besloten het gouvernement te verzoeken om het vlottend graanregt, welks werking tot den 31sten December aanstaande geschorst is, alsdan niet weder in werking te brengen, maar door een vast regt te vervangen; om het toltarief te herzien, en daarbij de verbodsbepalingen te vervangen door welberekende invoerregten; de al te hooge invoerregten te verlagen en tot een peil te brengen waarbij de Fransche nijverheid door de mededinging des buitenlands zou worden aangeprikkeld; de invoerregten op grondstoffen allengs te verminderen en zoo spoedig doenlijk geheel op te heffen, en met name het regt op ijzer en staal weder te stellen op het onder de regering van Keizer Napoleon I bepaalde bedrag.

De raad had zich reeds ten vorigen jare ten voordeele der handelsvrijheid verklaard; doch hij grondt zijn verzoek niet zoo zeer op de leer der handelsvrijheid als wel op de ondervinding der laatste tijden.

— Aan de *Indépendance Belge* wordt thans uit Parijs geschreven, dat het onderhoud tusschen den Hertog van Nemours en den Graaf van Chambord, waarvan de dagbladen onlangs gewaagden, niet heeft plaats gehad; dat integendeel de onderhandelingen die tusschen de beide takken van het gevallen koningshuis gevoerd zijn ten einde tot een persoonlijk overleg te geraken, geheel zijn mislukt, zoodat voor alsnog elke toenadering als onmogelijk beschouwd kan worden.

— De daling der graanprijzen op verscheiden markten van het noorden, het noordwesten en het zuiden van Frankrijk heeft de bezorgdheid der beurslieden voor eenen tijd van schaarschheid verminderd. Vooral hieraan was volgens het *Journal des Débats* de vaste stemming der Parijsche Beurs jl. Zaturdag toe te schrijven.

DUITSCHLAND.

Het Pruissische staatsblad van jl. Zaturdag behelst eene officiele mededeeling volgens welke de vrees dat Pruissen een jaar van schaarschheid te gemoet gaat, overdreven is. » Volgens voorloopige maar vertrouwenswaardige berigten, die bij het ministerie van landbouw ontvangen zijn — zoo leest men in het officiele blad — is de roggeoogst in de provincie Pruissen, met uitzondering van Litthauen, en in de provincien Posen en Brandenburg alsmede in de Rhijnprovincie goed en in eenige districten zelfs rijk; in Achter-Pommeren, Saksen en Silezie valt hij middelmatig uit; alleen in Litthauen, Voer-Pommeren en Westphalen zal hij, naar men vreest, over het geheel aanmerkelijk beneden de opbrengst van een gewoon jaar zijn.

» Even zoo luiden de berigten over den tarweoogst, echter met dit onderscheid dat hij in Westphalen beter, in de Rhijnprovincie iets minder goed uitvalt dan de rogge.

» Met den oogst van garst is men alleen in Litthauen, Saksen en Silezie ontevreden; in de overige provincien is dit gewas meestal goed gelukt. Bijna allerwege levert de haver de volle opbrengst van een gewoon jaar. De voedergewassen en de weiden waren in alle provincien, uitgezonderd Pommeren, zeer welig gegroeid; doch door zeer ongunstig oogstweder en overstroomingen is in groote landstreken een aanmerkelijk deel van dezen rijken zegen vernield.

» Dit overzigt geeft de geruststellende zekerheid dat eigenlijk gezegd gebrek aan graan en veevoeder niet te duchten is. De graanprijzen worden, naar het schijnt, alleen door de bezorgdheid voor eene volslagen mislukking van den aardappeloogst op de tegenwoordige hoogte gehouden. Maar ook deze bezorgdheid schijnt veel te ver te gaan. Wel is het aardappelloof bijna allerwege eerder verdord dan bij de regelmatige ontwikkeling geschiedt; maar of de knol in hoeveelheid en hoedanigheid minder dan in de laatstvorige jaren zijn zal, is nog geheel onzeker; en tot nog toe is alleen in de provincie Pruissen gebleken van verrotting van den knol over geheele velden.

» Ook de geruchten van een misgewas in Frankrijk zijn overdreven volgens ingekomen berigten van onze consuls. Wel is in de wijnbouwende streken van het zuiden en zuidwesten de tarweoogst vrij wat minder ruim dan in een gewoon jaar; en dit verlies drukt te zwaarder daar die streken vooral van den wijnbouw bestaan en deze een zeer karigen oogst zal opleveren. Doch in het overige en veel grootere deel des lands zou eenig tekort in den tarweoogst worden goed gemaakt door den goeden oogst van zomergraan en rogge, ware het niet dat de bevolking zich het uitsluitend gebruik van tarwebrood had aangewend."

De Berlijnsche *Zeit*, een orgaan van de Pruissische regering, verklaart zich in haar nommer van den 3den dezer tegen een verbod van den uitvoer van graan, doch laat zich niet uit omtrent de opheffing van het invoerregt op graan, waartoe de Pruissische regering volgens geruchten

zou hebben besloten. » De prijs van een groot handelsartikel kan niet door de bemoeijingen van enkele personen, verkoopers of koopers, bepaald worden — zegt het ministeriële blad, — maar regelt zich over het geheel naar de verhouding tusschen den voorhanden zijnde voorraad en de bestaande behoefte. Er is geen middel om de schaarschheid van voedingsmiddelen te keer te gaan dan de onbeperkte vrijheid toe te staan aan den handel in de onontbeerlijkste levensmiddelen. Verbodsbepalingen missen haar doel, want zij kunnen den voorraad niet vermeerderen noch de behoefte verminderen. Waar den handel vrijheid gelaten wordt, zal de evenredigheid tusschen aanbod en aanvrage zich van zelf herstellen. Op dit beginsel zouden wij alleen eene uitzondering kunnen toelaten ten aanzien van den windhandel, die niets is dan eene weddingschap, een hazardspel roekeloos gespeeld met de nooddruft van den evenmensch. Doch het is moeijelijk en onder zekere omstandigheden schier onmogelijk worden den windhandel te onderscheiden van een ernstig gemeenden koop op tijd. Alzoo zou men door den windhandel te verbieden, ligtelijk de vrijheid van het handelsverkeer kunnen belemmeren."

— Te Stettin is de cholera thans afnemende. Volgens ambtelijke opgaven zijn er sedert den 13den Julij, toen het eerste onmiskenbare choleragevaI voorkwam, tot den 1sten dezer 619 personen door die ziekte aangetast, en 386 aan dezelve gestorven. Den 1sten September waren er nog 62 choleralijders in behandeling.

— Aan de *Frankfurter Postzeitung* wordt uit Weenen onder dagteekening van den 1sten dezer geschreven, dat het Oostenrijksche gouvernement waarschijnlijk nog in den loop dezes jaars tot de voorgenomen nieuwe geldleening zal overgaan.

— In het hertogdom Brunswijk is het lot der schoolonderwijzers thans aanmerkelijk verbeterd, zijnde het daarvoor door de regering aangevraagde geld door de standen bereidvaardig bewilligd. Aan elken onderwijzerspost is thans een inkomen van minstens 120 thaler benevens kostelooze huisvesting verbonden.

— De Koning van Beijeren heeft dezer dagen een besluit genomen strekkende tot verbetering der inkomsten van schoolonderwijzers, en aan eene deputatie die daarvoor kwam danken, heeft hij met bijzonderen nadruk zijne belangstelling in het volksonderwijs betuigd. Volgens de Beijersche bladen luidde 's Konings antwoord ongeveer aldus: » Ik dank u, mijne heeren; het verheugt mij uit uw adres te vernemen dat gij mij als eenen vriend der schoolmeesters erkent. Ik acht en eer den onderwijzersstand; ja ik heb hem lief. Uwe taak is zwaar en moeijelijk en vereischt een engelachtig geduld; maar wijdt u geheel aan de opvoeding des volks, want deze ligt voor een groot deel in uwe hand; verspreidt alom wezenlijk nuttige kundigheden, want deze maken een volk braaf en godsdienstig."

ENGELAND.

Volgens den thans openbaar gemaakten staat van de Bank van Engeland over de met den 27sten Augustus jl. geëindigde week, had zij toen voor 22,776,305 L. st. banknoten in omloop en voor 16,962,918 L. st. specie in kas, dat is, in vergelijking met het slot der voorafgegane week, eene vermindering van 226,505 L. st. op het eerste en van 208,875 L. st. op het laatste cijfer.

De stoomboot die met de Indische landpost van Engeland naar Egypte vertrekt, zou, naar men verwachtte, voor niet minder dan omstreeks 350,000 L. st. aan specie medenemen, deels zilver voor China en Indie, en deels goud tot betaling der te Alexandrie gekochte tarwe.

Het disconto der Bank van Engeland is thans, gelijk reeds gemeld is, tot 4 pct. opgeklommen, terwijl het omtrent dezen tijd van het vorige jaar was, het slechts twee per cent; en in minder dan acht maanden is het verdubbeld. Eene zoo snelle opklimming was sedert 1844, toen de Bank op den tegenwoordigen voet geregeld werd, slechts eenmaal voorgekomen en wel bij de handelskrisis van 1847, toen de opklimming vier per cent (namelijk van vier tot acht per cent) bedroeg maar over een langer tijdvak verdeeld was.

Deskundigen meenen echter dat er thans geen grond bestaat om voor Engeland eene nieuwe handelskrisis te duchten, hoewel waarschijnlijk de uitvoer van geld vooreerst nog zal aanhouden; dat de Bank door de verhooging van haar disconto geheel in overeenstemming handelt met het beginsel waarop hare tegenwoordige inrigting berust; en dat zij daardoor het gevaar eener handelscrisis, voor zoover dit bestaan mogt, helpt afweren, schokken voorkomt en verdere uitbreiding der handelsspeculatien tegenhoudt.

De *Times* noemt een zevental oorzaken op, die in de laatste twaalf maanden een uitvoer hebben te weeg gebragt van ruim vijf millioen pond sterling aan specie, en toont aan dat deze oorzaken grootendeels van tijdelijken en voorbijgaanden aard zijn; hieruit wordt afgeleid dat er in geen opzigt wezenlijk gevaar voor het land bestaat, en dat eerlang in de gesteldheid der geldmarkt eene duurzame reactie mag worden verwacht.

— De Londensche graanmarkt was den 2den dezer in eene vaste stemming; buitenlandsche tarwe rees een tot twee shilling in prijs.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiële opgaven.*)

Parijs 3 September: Fransche 3 pcts. rente fr. 79.10; idem $4^1/_2$ pcts. fr. 103.45.

Londen 3 September: Engel. 3 pcts. geconsol. $97^3/_8$ pct. — Nederl. $2^1/_2$ pcts. » pct. — idem 4 pcts. » pct.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 5den September.*

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in hare zitting van heden aangenomen met algemeene stemmen:

1°. het wets-ontwerp tot regeling van het fonds van consignatien, zonder beraadslaging, en

2°. het wets-ontwerp tot opheffing der in den Molukschen Archipel bestaande beperkende bepalingen met opzigt tot den handel en de scheepvaart aldaar, nadat de Minister van Kolonien en de heer van Rijckevorsel daarover het woord hadden gevoerd.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen heeft haar verslag ter tafel gebragt.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over deze wets-voordragt zullen plaats hebben op aanstaanden Woensdag, aan te vangen des voormiddags ten elf ure.

In deze zitting zijn, betrekkelijk het laatst vermelde voorstel van wet ingekomen honderd zeventien adressen houdende bezwaren daartegen, en zes tot ondersteuning daarvan. Al die adressen zijn verzonden naar de Commissie voor de Verzoekschriften.

Den 4den en 5den September zijn verzonden n°. 33, 82 en 83 van het STAATSBLAD.

Rhijnhoogte te Keulen: den 3den September 8 voet $8^1/_2$ duim (8 voet $1^1/_2$ duim Rhijnl.).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zeeland.*

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 10den September 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Elfde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden Aanbesteed, in drie Perceelen:

het Maken en Zinken van eenige Rijs-Zinkstukken op den Onderzeeschen Oever van de Wateringen Stavenisse en Walsoorden, en van den Polder Borsselen, met het leveren van alle benoodigde Materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, telken dage 2 ure vóór en 2 ure na laagwatertijd, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur te Middelburg en bij de Ingenieurs te Tholen, Neuzen en te Goes.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

Aanbesteding van 150,000 *Nederlandsche Ponden of* 2000 *Mudden Grove Maatkolen.*

De Minister van Marine,

van voornemen zijnde op *Woensdag den veertienden September* 1853, aan de minst aannemenden te doen Aanbesteden de Levering van 150,000 *Nederlandsche Ponden of* 2000 *Mudden Grove Maatkolen,* bij de Directie der Marine te *Amsterdam* voor 's Rijks dienst benoodigd,

brengt ter kennis van de Gegadigden: dat de Inschrijvings-biljetten, op *gezegeld papier* geschreven, *vóór of uiterlijk op Woensdag den veertienden September* 1853, *des middags vóór twaalf ure, franco* aan het Ministerie van Marine te *'s Gravenhage* zullen moeten worden bezorgd.

De biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen voluit geschreven, waarvoor men de Levering van de hiervoren vermelde hoeveelheid Grove Maatkolen wil aannemen, zoowel per 1000 *Ponden*, als voor het *totaal bedrag van het geheele Bestek.*

Inschrijvings-biljetten welke op ongezegeld papier geschreven zijn, zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bijcondities zijn gemaakt.

De biljetten zullen op het adres moeten vermelden de benaming van het Bestek waarop de Inschrijving geschiedt, en verder duidelijk moeten bevatten de namen der Inschrijvers met die der Borgen en hunne Woonplaatsen.

De Voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te *'s Gravenhage*, bij de Directien der Marine te *Willemsoord*, te *Amsterdam* en te *Vlissingen*, en ter Secretarie van het Gemeentebestuur te *Rotterdam.*

's Gravenhage, den 1sten September 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat bij de vernieuwing van de oude zoogenaamde *Veldkaap* op *Vlieland*, de nieuwe Kaap 100 N. ellen Oostelijker is geplaatst, dan de afgebrokene oude kaap, en nu niet meer dient als merk: de *Veld-* en *groote Strandkaap* in een voor de Noorder Witte ton van het bestaan hebbende vaarwater de *Jetting*, en voor de Witte ton genaamd *Schieringhals*; maar dat thans de twee genoemde kapen in ééne lijn zijn gebragt, voor het aandoen, van buiten, van het vaarwater de *Blaauwe Slenk*, leidende naar *Harlingen.*

Het scherm der kaap heeft de rigting nagenoeg van N. O. t. O. en Z. W. t. W. (per miswijzend kompas). De kaap is 17 Ned. ellen boven volzee verheven.

's Gravenhage, den 2den September 1853.

Voor den Minister voornoemd,
De Secretaris-Generaal,
MULLER.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, tot betere aanduiding der Eijerlandsche gronden, thans eene Kaap op den *Robbebol* (*Westpunt of Horst van Vlieland*) geplaatst is, zoomede een *Scherm* op de duinen van *Texel*, bij de *Koog.*

Ten algemeenen nutte der zeevaart wordt dienstig geacht, als een vervolg op de aankondigingen betreffende die gronden, in dato 16 April en 27 October 1852, het navolgende nogmaals te herinneren en bekend te maken:

1°. de diepte op vijf vadem water, bij gewoon laagwatergetij, strekt ten aanzien van dat gedeelte der kust van tegenover *de Koog* op

Texel, langs de *Eijerlandsche gronden*, tot tegen *Vlieland*, nagenoeg N. O. en Z. W. à N. O. t. O. en Z. W. t. W. (per kompas) en wel:

a. in het W. N. W. van het *Scherm bij de Koog*, op $1/2$ Duitsche mijl afstand;

b. langs de westelijkste kust *der Eijerlandsche gronden* in het W. N. W. op $3/4$ mijl afstand van den *bijkpaal*, welke in de duinen van het Eijerland staat;

c. in het W. N. W. op ruim $1/2$ mijl afstand van de Kaap op den *Robbebol;*

d. en in het N. N. O. op kleine $2/3$ mijl afstand van gezegde kaap;

2°. tot meerdere, zekerder en spoediger *verkenning* van het eiland *Texel*, zoomede ter waarschuwing voor de *Eijerlandsche gronden*, is het *Scherm* op de duinen van *Texel*, bij de *Koog*, geplaatst; en om dezelfde reden, zoowel als *om de schepen hier verder van de kust* te doen afhouden, *de Kaap* op den *Robbebol* (*Horst* of Westeinde van *Vlieland*);

3°. het *Scherm* is geplaatst op *het Duin bij de Koog* in de strekking van N. O. t. O. en Z. W. t. W. en staat ongeveer 30 Nederlandsche ellen boven volzee; het heeft den vorm van het dak van een huis;

4°. de kaap op den Westhoek van den *Robbebol* is 18 Nederlandsche ellen boven volzee verheven, en staat met gewone springtijen nog droog. Deze kaap is voorzien van twee ovaalronde schermen, het eene in de rigting van N. O. en Z. W., het andere in de rigting van N. W. en Z. O.

In het algemeen wordt *dit gedeelte der kust*, vooral door kleine zeeschepen en onbekenden, *veel te digt genaderd*, en zelfs zeer gewaagd nabij de kust en gronden gezeild, ook bij goed weêr en aflandigen wind; hetgeen zeer *dikwijls*, bij uitschieting van wind en door misleiding der stroomen langs de kust en vóór de zeemonding hier, zoowel bij *dag* als bij *nacht*, het aan den grond raken en verzeilen van schepen ten gevolge heeft;

5°. wat de verlichting voor de kust aldaar aangaat, deze mag ook als zeer voldoende beschouwd worden, want:

a. het licht van *Vlieland* is, bij gewoon vuurzigt, op goed $3^1/_2$ mijl te zien, van uit zee tot tegen de kust van *Vlieland*, *in de Eijerlandsche gronden*, en zelfs tot op weinigen afstand der kust van *Texel* bij de *Koog;*

b. het draailicht van *Terschelling* ook van uit zee, op 5 mijlen afstand, tot even benoorden de *Eijerlandsche gronden;* en

c. het licht van *Kijkduin*, dat weldra (verbeterd zijnde) op goed 5 mijlen afstand zal zigtbaar zijn, blijft, van om de West komende, te zien, tot het bewesten het Zuiden over en achter den *westhoek* der duinen van *Texel* geraakt; vooral wanneer men zich op eenige hoogte in het tuig begeeft, wanneer men digt bij den *Texelschen wal* is, en het licht van *Vlieland* steeds kan zien of spoedig te zien krijgt.

Niettegenstaande de bovenvermelde verkenningen, zoo *ter leiding* als *waarschuwing*, zeer voldoende zullen bevonden worden, *blijft het den zeevarenden* ten *ernstigste* aanbevolen, *de kust* aldaar (*hoek van Texel*) *om of langs zeilende*, *zich steeds ruim uit den wal te houden*, het *lood* bij *tijds* en aanhoudend te gebruiken en *dit niet te verzuimen*. Vooral bij stormachtig weêr en met springtijen geven de stroomen digt bij de kust veel misleiding voor schepen, die *digt* langs de kust willen opwerken, inzonderheid voor hen die aldaar vreemd of weinig bekend zijn; en met dik of mistig weêr, of des nachts, slecht bestek of onzekere verkenning hebbende, zoude zulks door *verzuim* alsdan spoedig het verlies van het schip kunnen veroorzaken.

's Gravenhage, den 30sten Augustus 1853.

De Minister voornoemd,
J. Rijcke.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Eerste* trekking der *Tweede* Klasse van de 221ste *Staats-Loterij*, op Maandag den 5den September 1853, zijn prijzen van duizend gulden en daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°.	8605	een prijs van		1000	gulden.
»	8120	»	» »	2500	»
»	2662	»	» »	1000	»
»	4189	»	» »	1000	»
»	9921	»	» »	1000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** Onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Marine, zal op Dingsdag den 13den September 1853, des voormiddags ten 11 ure, aan 's Rijks Werf te Vlissingen worden Aanbesteed, bij inschrijving:

het Bestraten met Brabantsche Keisteenen, van het terrein vóór de Conservatie-Kappen op de Werf van Uitrusting te Vlissingen, over eene oppervlakte van 1000 vierkante Ellen, met bijlevering van Materialen.

De inschrijvings-biljetten, zullen, behoorlijk en duidelijk op zegel geschreven, moeten bevatten de Namen en Woonplaatsen van den Aannemer en zijne Borgen en de aannemingssom in schrijfletters en verzegeld, uiterlijk des voormiddags ten 11 ure van den dag der Besteding aan de Secretarie der Marine te Vlissingen, moeten zijn bezorgd.

De Voorwaarden, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, liggen ter lezing van de gegadigden ter Secretarie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage en der Directie der Marine te Vlissingen; op eenige plaatsen en Logementen te Middelburg en te Vlissingen en ten burele van den Hoofdingenieur der Marine, bij wien alle verdere inlichtingen en ook aanwijzing van het Werk twee dagen vóór de Besteding kunnen verkregen worden.

Vlissingen, den 1sten September 1853.

De Directeur en Kommandant der Marine,
H. Ferguson.

Garnizoens-Bakkerij te Utrecht.

De Kolonel, Plaatselijke Kommandant te Utrecht, zal, geadsisteerd door eene Commissie en onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op den 12den September aanstaande, des middags ten twaalf ure, ten zijnen Burele, in het publiek Aanbesteden de Leverantie van:

3 Lasten Ruigharige Jarige Tarwe;
3 Lasten jarige Rhijn-Tarwe;
2 » » Kubanka-Tarwe;
2 » en 4 Mud Pruissische of Inlandsche Jarige Rogge.

De te Leveren Granen moeten minstens wegen: de Kubanka- en de Rhijn- of Roode-Tarwen 77, en de Rogge 72 ponden, per Mud.

Zullende de gegadigde Graanhandelaars hunne Monsters vóór of ten tijd op gemeld Bureau moeten bezorgen, alwaar de Voorwaarden, waarop voorschreven Aanbesteding zal geschieden, van 's morgens 9 tot 's namiddags ten 1 ure voor een ieder ter lezing zullen liggen.

Utrecht, den 3den September 1853.

Aanbesteding van Granen ten behoeve van de Garnizoens-Bakkerij te Maastricht.

Op Dingsdag den 13den September 1853, des middags om 12 ure, zal op het Bureau van den Plaatselijken Kommandant te Maastricht, boven de Hoofdwacht, publiek worden Aanbesteed eene hoeveelheid van:

4 Lasten jarige Rhijn-Tarwe, wegende minstens 77 Nederlandsche Ponden;

4 Lasten jarige Zeeuwsche Tarwe, wegende minstens 74 Nederlandsche Ponden;

2 Lasten Rogge, wegende minstens 72 Nederlandsche Ponden.

Volgens voorwaarden, van heden af aan ter lezing liggende, van des morgens 9 tot 's middags 12 ure.

Strekkende het tot narigt van de Gegadigden dat het Merk op de aangebodene Monsters, in de Voorwaarden bedoeld voorkomende, ook op den omslag waarmede het Inschrijvingsbiljet wordt ingezonden, moet worden gesteld.

Maastricht, den 29sten Augustus 1853.

De Kolonel, Plaatselijke Kommandant belast met het toezigt over het beheer der Garnizoens-Bakkerij,
Bon. van Boecop.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te *Woudrichem* zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het uitdiepen van eene Gracht te Loevestein.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 18den September 1853, des morgens ten elf ure, in het Koffijhuis *het Zwarte Paard* te *Woudrichem*, alwaar van den 1sten te voren het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te *Woudrichem*.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der gemeente Neuzen maken bekend, dat de gewone Jaarmarkt of Kermis aldaar een aanvang zal nemen op Maandag den 19den September 1853, en zal eindigen den 24sten daaraanvolgende.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
J. P. Dronkers.
De Secretaris,
G. v. d. Berge.

AANBESTEDING.

Het Polder-Bestuur *over het Dal en 't de Veenhoop in de gemeenten Opsterland en Aengwirden*, zal, onder nadere goedkeuring, op Donderdag den 15den September eerstkomende, des voormiddags ten elf ure, te Gorredijk, ten huize van den Logementhouder *F. van der Wal*, in het openbaar bij inschrijving en opbod Aanbesteden:

Ten eerste: Het Graven van twee Ringslooten en het Leggen van een Polderdijk, ter lengte van plus minus 1630 ellen, strekkende van af het kadastraal perceel gemeente Gorredijk, sectie A, n°. 65, tot aan het perceel kadastraal bekend gemeente Tjalleberd, sectie D, n°. 45.

Ten tweede: Het plaatsen van vijf Duc d'alven, vier Stoot- of Schamppalen en drie Ankerpalen, bij de nieuw gebouwde Schutsluis in het Langerak, met bijlevering van alle benoodigde Materialen.

De Bestekken en Voorwaarden, waarop deze Besteding zal plaats hebben, zullen eene week vóór de Besteding ter lezing liggen: te Beetsterzwaag in het Logement *de Klok*, te Gorredijk in de drie Logementen, te Leeuwarden in het Sneeker Veerhuis bij C. Wiltersen, te Heerenveen bij de Wed. Barlage, en te Lemmer in *de Wildeman*, zullende des Dingsdags en Woensdags vóór de besteding, des voormiddags tusschen 10 en 1 ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan.

Beetsterzwaag, den 31sten Augustus 1853.

Het Polder-Bestuur voornoemd,
Namens hetzelve,
L. R. Salverda.

*** Directeuren der Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij berigten dat die Maatschappij, tot welker oprigting de Koninklijke bewilliging is verleend bij Zr. Ms. besluit van den 7den Februarij 1853, n°. 31, te Dordrecht is gevestigd, bij Acte, den 15den Maart 1853 voor den te Dordrecht residerenden Notaris *Hubert Schuijten* verleden, en dat die Acte is geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant* van 22 en 23 Mei 1853, n°. 119, van 24 Mei 1853, n°. 120, van 25 Mei 1853, n°. 121, en van 27 Mei 1853, n°. 123.

Directeuren voornoemd,
O. B. 't Hooft van Benthuizen.
Mr. C. W. O. van Dorsser.
A. van Driel.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Ter voldoening aan Art. 64 van het Burgerlijk Wetboek wordt bij deze aangekondigd, dat *Hendrik Macpherson*, wonende te Maastricht, zich gewend heeft tot Zijne Majesteit den Koning met verzoek om toestemming tot het aannemen van den geslachtnaam *Poortman* bij den zijnen en zich alzoo voortaan te mogen noemen en teekenen *Macpherson Poortman*.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.